10
52. årgang
oktober 1950

Forslag til
GULD-
MEDAILLE-
KONKURRENCE
FOR
ARKITEKTER
1949-50
ET MODERNE
FORLYSTELSES
ETABLISSEMENT
MED
TEATER
OG
RESTAURANT

Forslag til guldmedaillekonkurrence 1950
af arkitekt M.A.A. Ebbe Clemmensen
og arkitekt M.A.A. Holger Jensen

ARKITEKTEN

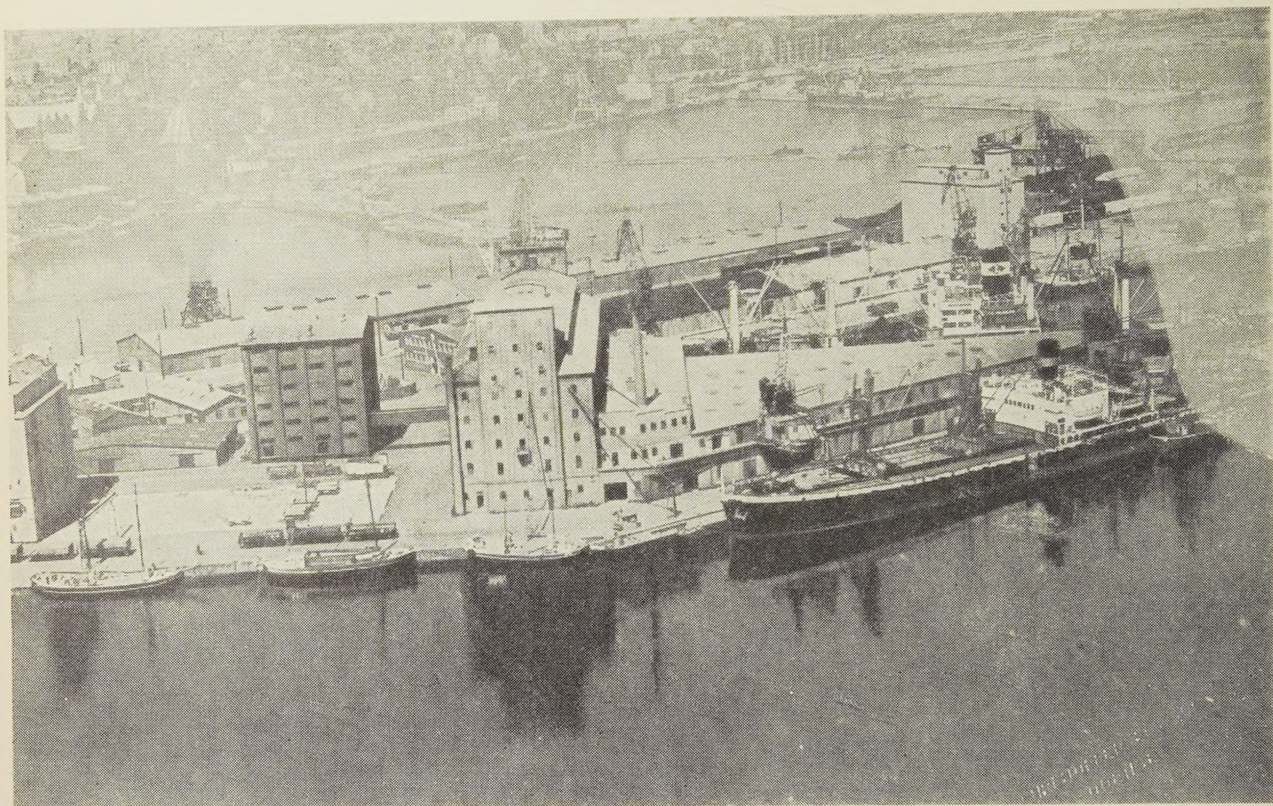
TIDSSKRIFT FOR ARKITEKTUR OG DEKORATIV KUNST
MÅNEDSHÆFTE

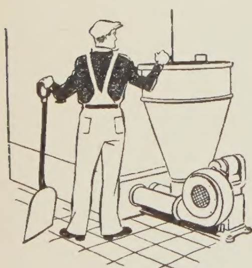

UDGIVET AF ARKITEKTENS FORLAG. REDAKTION OG EKSPEDITION: BREDGADE 66. KØBENHAVN K

HVOR VARMEPROBLEMET ER RIGTIGT LØST

KORN- OG FODERSTOF-KOMPAGNIET, AARHUS

Kedlen med den 100 % vandkølede hedeflade

Tekniske fremskridt indenfor det mekaniserede landbrug har medført et stærkt stigende krav om tørring af kornhøsten inden opmagasinering.

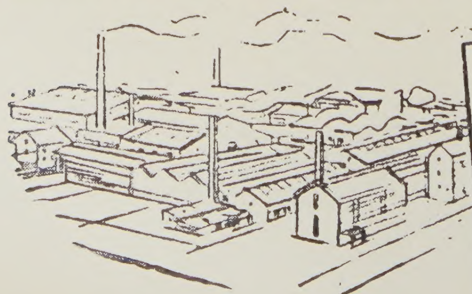
Det er med en vis stolthed, vi her konstaterer endnu et område, hvor DANSK STOKER har hævdet sig med SMITHHÜTTE kedler og stoker.

A/S Korn- og Foderstof-Kompagniet i Aarhus har således følgende installationer: 2 × S. 12 stokers i forfyret til tørretromlen, 1 × S. 15 stoker i 50 m^2 10 atm. højtrykskeddel til foderblandingsanlæg, 1 × 30 m^2 V. H. kedel med S. 12 stoker, der ligeledes anvendes til korntørring.

Hertil kommer til opvarmning af kontorer, folkerum o. lign. et anlæg, der består af en 17 m^2 V. H. kedel med stoker type S. 11.

Også Dem vil vi gerne være behjælpelig. Blot De ringer eller skriver til os.

SMITH, MYGIND & HÜTTEMEIER A/S

GENERALREPRÆSENTANT FOR SALGET:

DANSK STOKER
& VARMEKEDEL KOMPAGNI A/S

København: Bredgade 58, C 14809, C 12179
Aarhus: Ny Banegaardsg 45, Tlf 1023
Odense: Søndergade 2, Tlf 8842

...KITEKTFORENING

...nisk Arkitektforenings medlemmer (M. af A. A.) ...tekter, der har gennemgået den officielle arki...dannelse og modtaget afgangsbevis fra statens ...tskole ved Kunstakademiet. Undtagelsesvis op...om medlemmer arkitekter, som ikke har ... uddannelse, men hvis kvalifikationer er aner... af foreningen.

...ngens vedtægter bestemmer arkitektens stilling ...: arkitekten er bygherrens tillidsmand og råd... Han modtager betaling for sit arbejde af byg..., og kun af ham; benytter han sig af det ham ...de arbejde til at skaffe sig fordele eller godt...r fra entreprenører, handler han uhæderligt og ...g uværdig til at være medlem af Akademisk ...ktforening.

...kten er mellemmanden mellem bygherre og en...nør, og som sådan overfor begge forpligtet til at ...e for en retfærdig gennemførelse af deres aftale.

...KITEKTEN

...krift for arkitektur og dekorativ kunst.

...tionsudvalg: Arkitekter M.A.A. Willy Han..., Finn Juhl, Flemming Teisen og Johan ...dersen (suppleant).

...tør: Arkitekt M.A.A. Jens Mollerup (ansv. ...r presseloven).

...kten udsendes i to udgaver, dels et ...uelt ugehæfte hver onsdag og dels 12 ...str. månedshæfter årligt.

...nementsprisen for begge hæfter tilsammen ... 13,50 kr. pr. kvartal, ugehæftet alene ...kr., månedshæftet alene 7,50 kr.

...lgspris: Ugehæftet 0,75 kr., måneds...ftet 3,00 kr.

...chef: Reklamekonsulent B. Barnholdt.

...tion og ekspedition: Bredgade 66, Køben...vn K, telefon Central 4525.

...NEDSHÆFTE 10, 1950
...HOLD:

English summary

Arkitekten is published in 2 editions, partly an actual weekly issue each Wednesday and partly 12 illustrated monthly issues a year.
The subscription for both editions is 13,50 D. Kr. a quarter, the weekly issue alone 6 D. Kr., the monthly issue alone 7,50 D. Kr.
Editing department and expedition: Bredgade 66, Copenhagen K.

Every year the Royal Academy of Copenhagen holds a competition regarding the solution of a fictitious problem within the three branches of art: painting, sculpture and architecture. Gold- and silvermedals together with various scholarships are given to the best solutions of this problem. As the problems are very extensive they cannot be compared with those given at schools. According to the rules the architects must not exceed the age of 35 years, so the participants of these goldmedal-competitions are mostly young architects who have already completed their academical education.

In 1949–50 the problem was to compose a project for a large popular entertainment centre, containing a theatre and a restaurant, placed in the inner Copenhagen. The two architects, Ebbe Clemmensen M.A.A. and Holger Jensen M.A.A. received the small goldmedal each for their solutions of this problem, and in this number we are showing the prized projects.

Architect Clemmensen took it for granted that one, in order to gather approximately 2000 people each night in a city like Copenhagen with 1.000.000 inhabitants, would have to reckon on an entirely different audience than the entertainment centres do in the metropolises.

The average audience of such an entertainment centre is bound to be of the more popular class of Copenhagen with a small percentage of visitors from the countryside and tourists from abroad. International elegance will be out of question, but there shall be at the same time a cozy, fanciful and festive atmosphere. One will have to be a participant, and not a passive spectator. When moving around in the main hall, on staircases and in the foyers one should have the feeling as if walking in a fairy castle and sense the changing impressions, the surprising effects and "thrilling adventures" – be subject to the atmosphere that leaves the „everyday" far behind if only for one single evening. One should move about, or sit quietly and watch the surrounding life. When solving the problem his intension has been, not to form an ordinary theatre-hall, but within a sober rectangular plan to create a live interior in which a harmony can be found between the seats of the audience, the foyers, the staircases, the pillars and the balconies. The demarkations can be changed by movable walls and make it possible to create a live and gay impression by the varied forms of the hall's floor, the balconies and of the foyers on the various floors. The main frontage of the building is planned as a huge „window" with two glass walls of different coloured glass partitions in different sizes. Between these two glasswalls mirrors are inserted in various angles, which continuously will give the spectator new impressions, catch the traffic-light from the street and contribute to make a vivid facade . This large glasspart is visible from all the floors in the house and it is possible for the visitor to walk all the way out to this glasspart and from here watch the pulsing night-life of the town.

(Teksten fortsættes på omstående side)

The solution of architect Holger Jensen is more traditionel in its form. His intension was to make use of a part of the area to a hotel for artists. Principally the proposal is formed with a theatre-hall in the middle and the various other rooms grouped in three wings along the surrounding streets. He has strived to compose a more free demarkation of the theatre-hall itself, as on the second floor behind the hall is placed a promenade which may be connected with the hall by pulling the folding wall back.

Incidentally the same two architects received a few-years ago and at the same time a prize for each of their solutions of another problem given by the Academy. In this case it was the question of a small exhibition building for paintings and sculpture placed at one of the lakes in Copenhagen. Ebbe Clemmensen has here chosen a form of the building, which consists of a number of larger and smaller hexagonal rooms with pavilion-roofs and so connected that 3 exhibitions may be held at the same time, independent of each other. Holger Jensen has formed his solution as a building with top-light and another building with side-light respectively adjoining the two sides of a lower square building surrounding a sculpture yard. The square building contains smaller exhibition rooms.

These two proposals are published on the last pages of this number.

ARKITEKTEN's publications with English summary

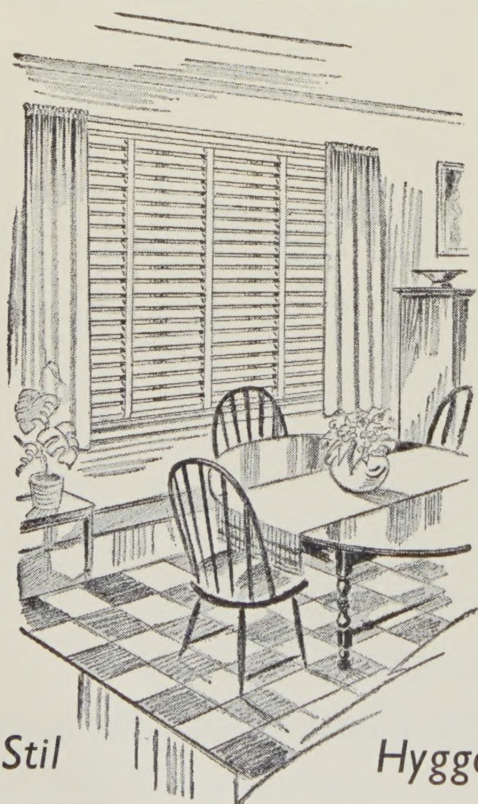
ARKITEKTEN's annual series (monthly edition)

1946–1948 price each yearly edition	D. Kr.	30,00
Danish architecture 1898-1848	–	5,00
Radiohouse	–	4,00

Kontakt med udlandet

Siden 1947 har *Arkitektens månedshæfte* bragt oversigter over indholdet i de udenlandske arkitekturtidsskrifter, som vi har kontakt med. At disse oversigter har været til glæde for læserne, har vi ofte fået bevis for. Med begyndelsen af den nye årgang vil *Arkitektens ugehæfte* imidlertid bringe referater af interessante og betydningsfulde artikler fra udenlandske tidsskrifter og publikationer og tidsskriftsoversigterne i månedshæftet vil herefter falde bort i den hidtige form. Vi skal dog fortsat søge at orientere vore læsere om udenlandske forhold, men vil finde en form, hvorved udenlandsk stof mere udførligt kan gengives dels her i spalterne, dels på månedshæftets tekstsider, således som det i en vis udstrækning allerede er sket i den indeværende årgang.

(Teksten fortsættes på omstående side

Ugehæftets referattjeneste – som med et fint o kaldes byggedokumentation – er baseret på et snæve samarbejde mellem 15 europæiske lande og De fo enede stater af Amerika.

I *Arkitektens* ugehæfte 38, 1949, side 153, skrev ark tekt M.A.A. Philip Arctander om udviklingen i he dette internationale samarbejde, og vi skal derfor h kun påpege et par vigtige kendsgerninger: på de ene side har den internationale tekniske udvikli medført en nødvendighed for alle byggefagfolk følge med i det der sker rundt om i verden, på de anden side har byggelitteraturens voksende omfa gjort det umuligt for den enkelte blot nogenlunde holde sig orienteret.

De Forenede Nationers økonomiske kommission f Europa (ECE) tog derfor i efteråret 1949 initiativ til en international udveksling af byggelitteratur, so organiseres gennem nationale komiteer. Hvert lan komité indsamler referater af den i landet tryk litteratur, der kan have betydning udenfor lande grænser, og udveksler disse referater med de and landes. Den danske komité har således kontinuerli rådighed over referater fra 15 europæiske lande sa U. S. A. Referaterne fordeles af komiteen til de tid skrifter, for hvis læserkreds de må formodes at ha interesse. Det står derefter tidsskrifterne frit und hvilken form de ønsker at offentliggøre referatern Økonomisk skulle arrangementet hvile i sig selv, id tidsskrifterne betaler for denne service.

Arkitektens læsere vil kunne regne med, at der årli bringes mellem 300 og 400 referater, hver på melle 100 og 200 ord. Referaterne er klassificerede efter d samme system som *Arkitektens* øvrige artikler og bri ges som sagt i ugehæftet. Da den endelige form f udveksling og offentliggørelse først kan fastlægges, n ordningen har været prøvet i nogen tid, må vi natu ligvis forbeholde os en vis ret til forandringer.

Et komplet sæt af alle de i den internationale udvek ling modtagne referater vil formentlig blive etabler på Akademisk Arkitektforenings byggeudstilling.

Det kan til slut oplyses at både Byggeudstillinge faglige leder, arkitekt M.A.A. Kaj Christensen, o *Arkitektens* redaktør, arkitekt M.A.A. Jens Mollerup, ha deltaget i det udvalgsarbejde, der er gået forud f dette arrangement og begge har sæde i den dansk komité, hvis fulde og højtidelige navn er: State Byggeforskningsinstituts Komité for Byggedokument tion. Komiteens sekretariat har adresse Borgergade 2

re

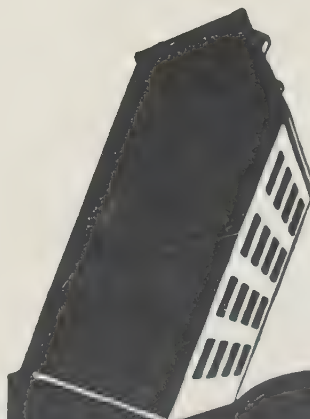
(Teksten fortsættes på omstående sia

K.J. PEDERSENS MASKINSNEDKERI
RANDERS · TLF · 1312
STABIL
STÆRK
S.S DØREN

NORDISK VENTILATOR CO
AKTIESELSKAB NÆSTVED DANMARK

Langwood
DØRE
BRDR.
LANGESKOV TRÆVAREFABRIK TELF 41

Særhæfter

En lang række af *Arkitektens* månedshæfter, som om-fatter specielle emner, har været så stærkt efterspurgt, at det har været nødvendigt at fremstille særtryk. Blandt disse særtryk skal fremhæves følgende:

Efterslægtselskabets skole (2. oplag 1949) . . . . . kr. 1,
Frederikssundsvejens skole, Bellahøj skole og skolen ved Sundet (2. oplag 1949) . . . - 3,
Kommuneskolen i Emdrup, Kirkebjerg skole og Lykkebo skolen (2. oplag 1949) . . . . . . - 3,
Om træer, af havearkitekt C. Th. Sørensen, (1948) . . . . - 2,
Radiohuset (1945) . . . . - 4,
Bolignødens bekæmpelse (1945) . . . . - 2,
Rækkehuse og Kædehuse (1946) . . . . - 2,
Boligforhold og Sanering i U.S.A. (1947) . . - 2,
Britisk byplantradition (1946) . . . . - 2,
10 statslånshuse, med en vejledning (2. oplag 1949) . . . . - 4,
Boligbyggeri (6 større boligkomplekser) . . . . . - 4,
Århus universitet (1949) . . . . - 4,
Nye eenfamiliehuse (1950) . . . . - 3,
Amerikansk arkitektur (1950) . . . . - 7,

Specielle publikationer

Udover særhæfterne udsender og forhandler *Arkitektens forlag* også andre publikationer, bl. a. skal nævnes følgende:

Planlægning af køkkener i etagehuse. (Edvard Heiberg, Eske Kristensen, Bent Salicath) . - 12,0
Hospitalsbyggeri (prof. E. Thomsen 1948) særtryk af *Tidsskrift for danske sygehuse* . . . . - 1,
Fabriker for mennesker (1948) af arkitekter Ole Bang og Preben Dal . . . . - 3,5
Om byplanarbejdet (1947) 12 rigt illustrerede artikler om forskellige byplanspørgsmål . . - 4,5
Generalbeskrivelsen (1947) (pt. kun indbundet) . . . . - 6,0
Aino og Alvar Aalto (1948) . . . . - 1,5
Nordisk byggedag IV. 27 foredrag fra byggedagen i København i 1946 (200 sider) . . - 25,0
Dansk arkitektur 1898–1948; *Arkitekten*'s jubilæumshæfte, rigt illustreret, engelsk resumé . . . . - 5,0
Moderne dansk arkitektur, katalog til Akademisk Arkitektforenings vandreudstilling, engelsk eller fransk udgave . . . . - 2,0

Et moderne forlystelsesetablissement med teater og restaurant

Tilkendt Akademiets mindre guldmedaille 1950

Af arkitekt M.A.A. Ebbe Clemmensen

725.82

Guldmedaillekonkurrencen 1949–50: Et moderne forlystelsesetablissement med teater og restaurant.

Af karreen, som begrænses af Vesterboulevard, Jernbanegade og Studiestræde, tænkes erhvervet så stort et areal, som er nødvendigt for opførelsen af ovennævnte bygning: Et moderne forlystelsesetablissement i en storby. Ved siden af den praktiske løsning skal der lægges an på at udforme rummene så festligt som muligt med rig anvendelse af udsmykning.

Hvis man i en by, som København, hver aften skal samle ca. 2000 mennesker, vil det blive et helt andet publikum end i verdensbyernes forlystelsescentre; det må blive et folkeligt gennemsnit af københavnere med en lille procent turister fra provinsen og udlandet; – det vil blive omtrent de samme mennesker, som går i Tivoli om sommeren. Folk må ikke være ængstelige for at gå derind, fordi de ikke er elegante nok eller velforsynede med penge. Der vil ikke blive tale om nogen international elegance med spejlglas, cocktails og kjole og hvidt; det kan turister finde i Paris eller New York. Her skal være hyggeligt, eventyrligt og festligt på een gang, man skal være deltager, ikke passiv tilskuer, man skal bevæge sig omkring i salen, på trapper og i foyerer, påvirkes af de skiftende indtryk, man skal promenere eller man skal kunne sidde hyggeligt og se på livet omkring sig.

Opgaven må tænkes løst gennem et intimt samarbejde mellem malere, billedhuggere og arkitekter – et samarbejde, som man i en lang periode kun har haft få eksempler på, men som netop nu synes at have betingelser for at kunne genoptages: malere og billedhuggere har koncentreret sig om de samme elementære faktorer, som arkitekten arbejder med: linier, flader, rum og former – lys, farve, stofvirkninger . . . de har frigjort sig fra „motivkravet", som har virket hæmmende på kunstneren og distraherende på beskueren; de har ikke bundet sig til bestemte formelementer, men arbejder frit. Forslagets skitser må betragtes som idéudkast, der – hvis det var et projekt, som skulle virkeliggøres – kunne danne udgangspunktet for samarbejdet mellem alle kunstnerne (et samarbejde, som af praktiske grunde ikke har kunnet påbegyndes ved denne teoretiske opgave).

Kravet til bygningens ydre har to sider:

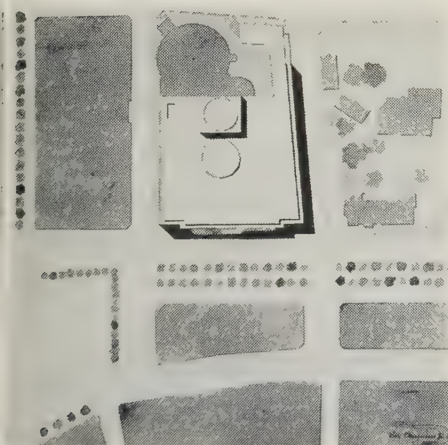
Om dagen skal den kunne glide ind i rækken af huse, der omgiver pladsen, hvor rådhuset har et naturligt krav på at dominere.

Om aftenen skal den åbne sig med lys, fest og eventyr – nu har den lov til at dominere – svarende til den fremtrædende plads, den har i byens aftenliv.

Som en spansk rejsekiste må bygningen i en behersket og enkel ydre skal gemme et rigt og eventyrligt indre.

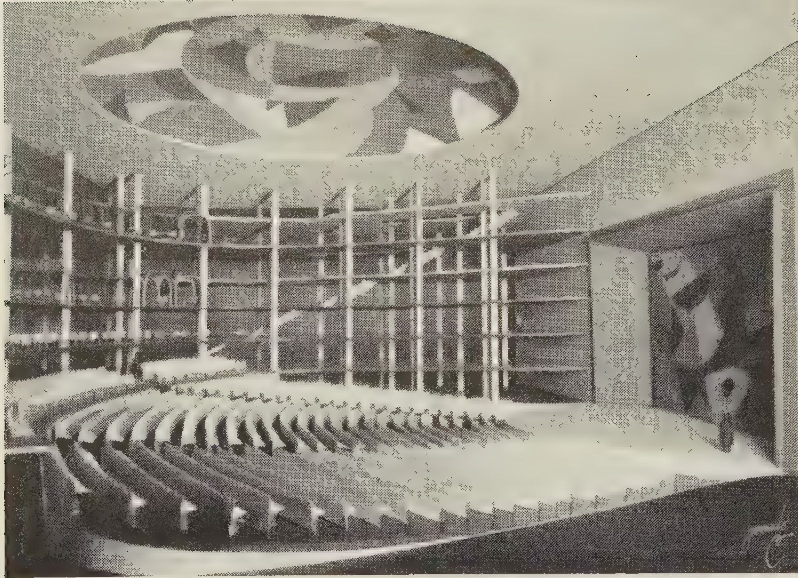
Ved en sådan opgave, der knapt kan tænkes friere, må man kunne tillade sig at arbejde mere uhøjtideligt og lade fantasien få lidt friere tøjler end ellers. Trappeanlæg, glasmalerier, spejlsale, skulptur, maleri . . ., som før i tiden var forbeholdt kirken og fyrsterne, må man her kunne arbejde med.

Man skal ikke som i et teater koncentrere alt om sceneåbningen, man skal ikke som i en udstillingsbygning danne baggrund for udstillede ting – her er det bygningen selv og livet i den, der skal opleves, – man er selv med til at skabe dette liv, når man bevæger sig omkring mellem piller, trapper og vægge, der forskyder sig for hinanden, danner nye former og farvekombinationer og giver skiftende indtryk af lys, lyd og bevægelse.

Situationsplan 1 : 5000

A.M.10.

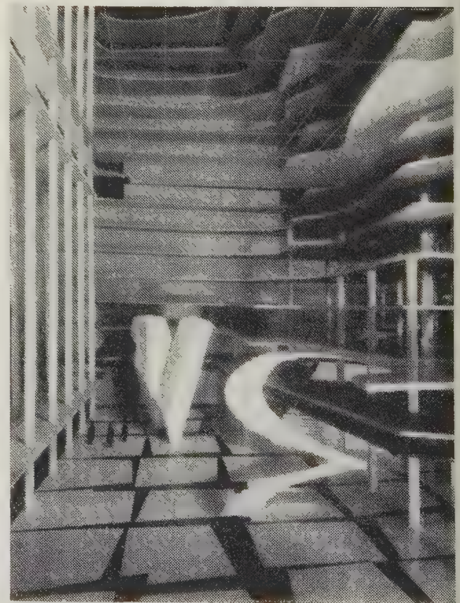
Modelfotografi af teatersalen

Rummet tænkes ved visse lejligheder lukket med skydevægge i hver etage; borde og logetelte kan fjernes og erstattes med stolerækker. Forscenen kan sænkes og dækkes med stole. Balkonforkanter tænkes udført af „Perspex"plader og er ikke vist på modellen. I baggrunden ses den krumme hovedtrappe som bliver smallere op gennem etagerne

Hovedfaçaden må kunne hævde sig i det lyshav af reklamer, som gror frem om aftenen på Rådhuspladsen og ned ad Vesterbros Passage, – og den bør karakterisere bygningens indhold: liv, fest og lys. Den er således udformet som eet, stort lysskilt, et stort glasmaleri, bag hvilket man ser silhoueterne bevæge sig. Det består af to glasflader, som, når man går forbi, forskyder sig for hinanden; imellem fladerne sidder klart spejlglas i forskellige vinkler, så det i glimt fanger lys fra gadetrafiken og medvirker til at gøre façaden levende. Indefra er glasvæggen synlig fra alle etager og vil være det „faste punkt", når man skal orientere sig; man vil ikke, – som hvis det var klart glas – føle sig som i et udstillingsvindue, men kan selv se ned over Rådhuspladsens myldrende aftenliv.

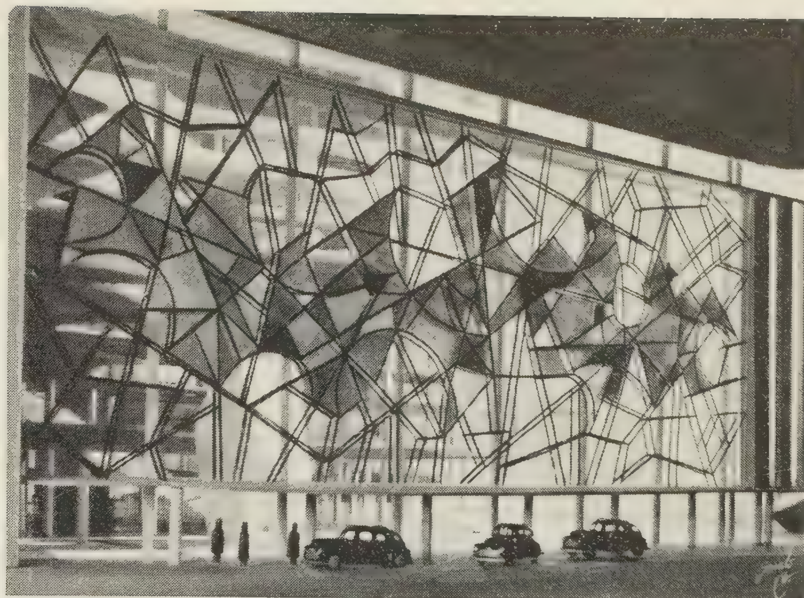
På gavlen ved siden af kunne man i farvefilm vise glimt af, hvad der sker inde i huset: stjerner præsenteres, de store „numre" annonceres (i særlige tilfælde kan man måske opnå tilladelse til at sende musik og sang ud over pladsen – som det sker f. eks. på valgdagen).

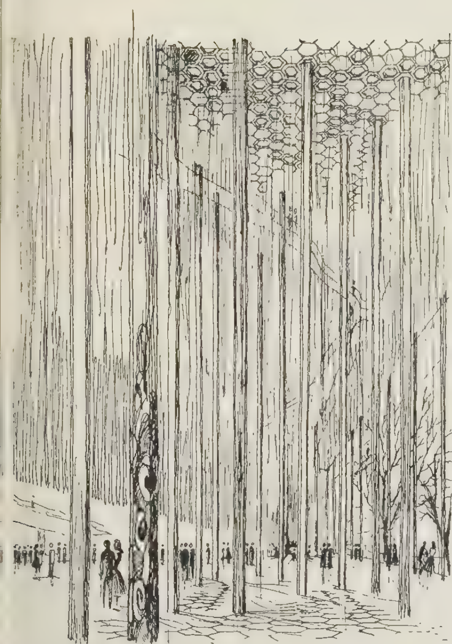
I det „normale", moderne teater forudsætter man som oftest, at alle skal koncentrere deres opmærksomhed mod sceneåbningen, og derfor finder man sig i de gabende tomme vægge, at alle sidder med ryggen til hinanden og at en del sidder meget langt fra scenen. I modsætning til dette bør man her samle pladserne så tæt om scenen som muligt, og således at man også kan se hinanden og føle sig som til en fælles fest. Desuden bør man have mulighed for at være sig selv og bestemme hvor lidt eller hvor meget man vil interessere sig for, hvad der foregår omkring een. Man skal kunne sidde og spise og tale fortroligt med hinanden, man skal kunne rejse sig og gå en lille tur, svale sig på en tagterrasse eller balkon – eller sidde i en rolig krog og høre festligheden i det fjerne – være fri og ha det rart. Foruden stolerækkerne på gulvet er der i tre etager pladser med servering ved borde, samt ståpladser. En stor del af pladserne er overdækkede med et lille „telt" af bøjede bøgestokke overspændt med broget stof, her kan man

Modelfoto af forhallen

Modelfotografi af façaden mod Vestre Boulevard. De to gladsfladers sprodser og tværsprodser danner en gitterkonstruktion som kan modstå de store vindpåvirkninger

Perspektivskitse af den høje foyer mod Studiestræde

Efter konkurrencen er der udarbejdet et nærmere forslag til bygningens udsmykning som det fremgår af modelfotografierne: glasmosaik i façaden, gulvet i forhallen, fortæppet og kuppeldekoration af Lisbeth Andersen; skitse til skulptur i forhal af Søren Georg Jensen.

føle sig ugenert og tale dæmpet sammen uden at forstyrre andre. Hvis man på særlige aftener ønsker at anvende rummet som „normalt" teater, kan bordene og „logerne" helt eller delvis erstattes med stolerækker, ligesom forscenen kan sænkes og dækkes med stole; endvidere kan rummet lukkes ud mod foyerne med skydevægge, som i hver etage trækkes ud på skinner i loftet.

Vægelementerne er fineret med forskellige træsorter og danner sammen med etagernes farver, „logerne", kuppeldekorationen og fortæppet rummets udsmykning.

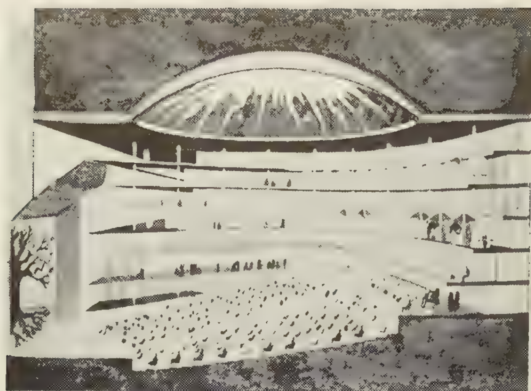
Bygningen tænkes udført i jernbeton med bærende vægge (med letbetonisolering) og søjler og krydsarmerede plader. Søjlerne i kælder og stue er placeret regelmæssigt (fag ca. 6 × 6 m); over stuen lægges 1 m høje dragere med over- og underplade; i de overliggende etager har man således mulighed for at placere søjlerne frit omkring salen, trapperne og forhallen og i den høje foyer; tagpladen udføres ligeledes dobbelt. Hullet over salen dækkes med en kuppel udført som skalkonstruktion; i denne er ophængt en lettere kuppel med akustisk regulering. Trapperne udføres med fritbærende trappeløb, forstærket med dragere på undersiden. Façadernes gavlflader pudses i felter i forskellige lyse farver. Søjler og rammer pudses ligeledes i farver. Ovenlyskuplerne og brystninger i forhal og på balkoner tænkes udført i „Perspex" el. lign. plasticmateriale.

Akustiske forhold. Teatersalens kuppel tænkes – af hensyn til faren for dannelse af lydkoncentrationer nede over tilhørerne – reguleret med lydabsorberende materialer i den halvdel, som er længst fra scenen, hvorimod den anden halvdel reflekterer lyden ind på de øverste balkoner. Stillingen af skærmen over sceneåbningen kan varieres, således at man – på lignende måde som projektørerne – kan følge de optrædende helt ud på forscenen, ved luftnumre trækkes skærmen helt tilbage mod væggen.

Skydevæggene udføres lydabsorberende, men for at give mulighed for at have åbent også under forestillingen, udføres lofter og alle vægge i forhallen ligeledes stærkt lydabsorberende.

Ebbe Clemmensen: Forlystelsesetablissement

Tilkendt Akademiets mindre guldmedaille 1950
Plan og snit 1 : 600
skematiske planer på modstående side

Perspektivisk snit i teaterrummet

Planen viser forskellige etager i de enkelte fløje: i restaurationsfløjen til venstre 2. sal (svarende til parterre på skematiske planer på modstående side), selve teatersalen og foyererne øverste etage (2. ståplads) og skuespillernes garderober 3. sal (balkon)

(Bogstavsignaturer – se hoveddispositionen nederst på siden)

TAGTERRASSE
T. kuppel over teatersal.
R. og F. ovenlyskupler til foyérerne.
S. scenehus og ovenlys til malersal m. m.

2. STÅPLADS
T. ståpladser; i alle etager kan skydevægge trækkes frem og lukke salen.
R. direktørbolig, foyer med tagterrasse.
S. øvre del af malersal m. m.
F. gangbro under kasetteloftet i den høje foyer fører ud til tagterrassen.
G. øvre del af prøvesale med adgang til tagterrasser.

2. LOGE
T. 19 loger med borde for 2 à 3 pers., ståpl. langs siderne; logerne kan fjernes og erstattes med 2 stolerækker (1 række langs siderne).
S. malersal, snedkerværksted m. m.
R. foyér med adgang til åben balkon; snedkerværksted.
G. 4 prøvesale.

1. STÅPLADS
T. ståpladser. Foyérer i alle etager i 2,5 og 5 m højde.
(R.) etagen udgår, se etageforskydningen i snittet.
G. diverse kontorer, læge m. m.

1. LOGE
T. 19 loger med borde til 4 à 5 pers., ståpl. langs siderne; logerne kan fjernes og erstattes med 3 stolerækker (1 række ved siderne).
R. udvendig balkon med sommerservering; køkken (som også betjener teatersalen), personalerum m. m.
(G.) etagen udgår, jfr. R.

BALKON
T. serveringspladser ved borde til 5 pers., kan erstattes af 4 stolerækker.
R. øvre balkon i restaurant; værksted m. m.
G. diverse skuespillergarderober.

PARTERRE
T. 3 faste stolerækker.
R. indvendig balkon i restauranten; køkken m. m.
F. den høje foyér gennem alle etager.
G. diverse skuespillergarderober.

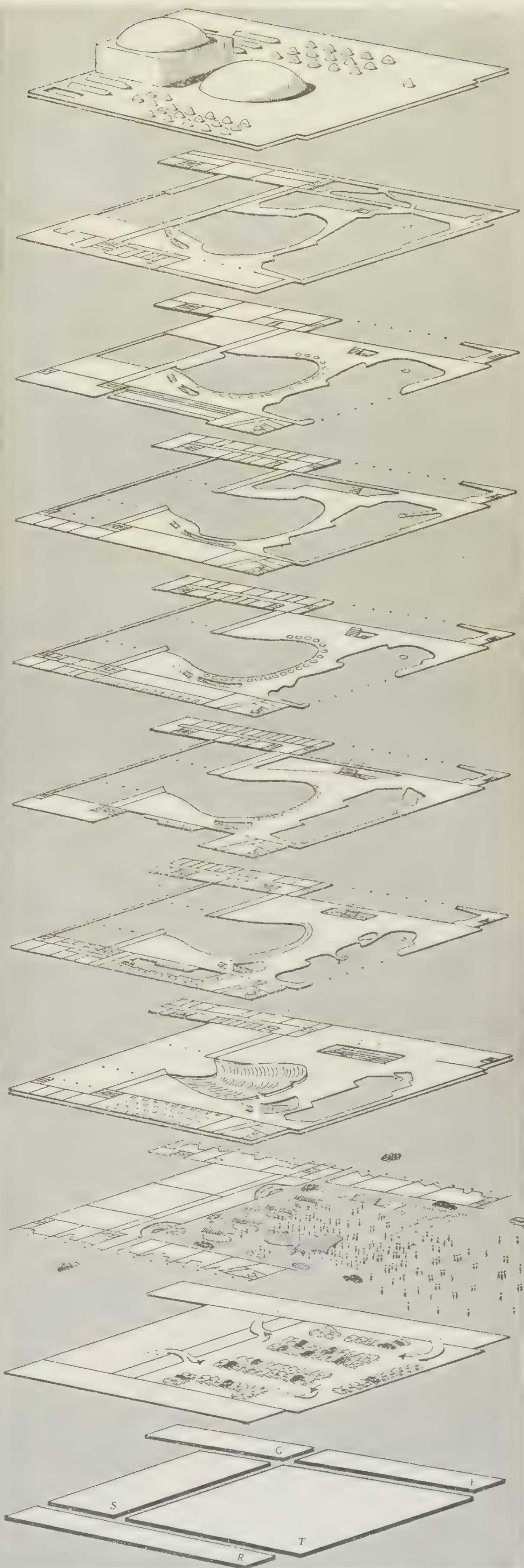
GULVET
T. salens gulv med faste stolerækker; ståpl. ved siderne. I alle etager kan skydevægge trækkes frem og lukke salen efter behov.
S. scenegulv med forscene og sidescener.
R. restaurantens hovedetage.
F. gulv i den høje foyér med kiosk, kaminplads og balkoner mod Studiestræde.
G. orkestergarderober, foyérer, marketenderi m. m.; bolig for maskinm.

STUEETAGE
T. hovedindgang; forhal med 2 hovedtrapper, fritstående garderober, tilkørsel og nedkørselsramper til kælderparkering.
S. magasiner, scenekælder (med tilkørsel fra gården).
R, F og G. butikker og særlige indgange til restaurant, køkkenafd. og skuespillergarderober, samt ind- og udkørsel til garderober i forhal.

KÆLDER
T. parkering for ca. 75 vogne; toiletter m. m.
S. scenekælder, magasiner.
R, F. og G. lagerrum for butikker.

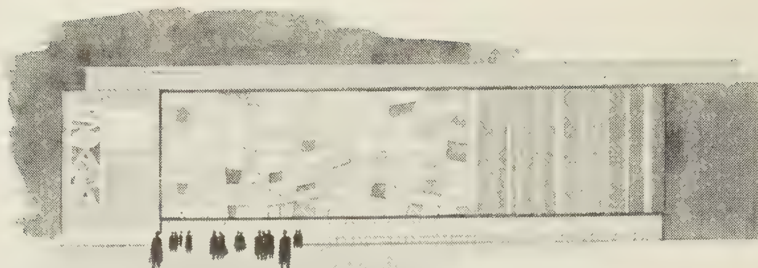
HOVEDDISPOSITION *(med forklaring af bogstavsignaturer)*
T. teatersal, foyérer, forhal m. m.
S. scenehus, sidescener, værksteder m. m.
R. restaurant m. m.
F. høj foyer gennem alle etager.
G. skuespillergarderober m. m.

N. B. etageforskydningen mellem de forskellige fløje er ikke vist (se snittene)

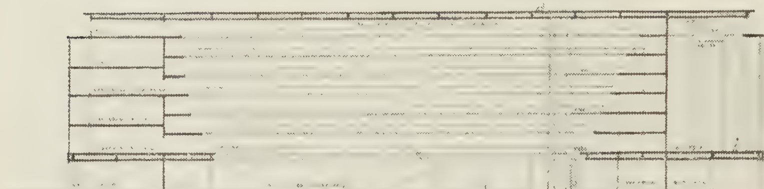

Ebbe Clemmensen: Forlystelses-etablissement

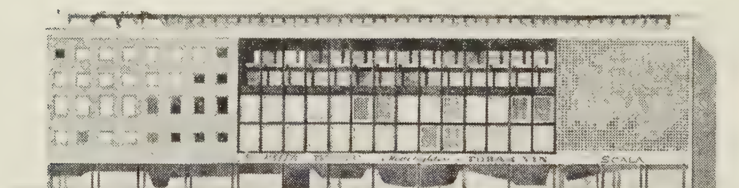
Tilkendt Akademiets mindre guldmedaille 1950
Snit og façader 1 : 1000
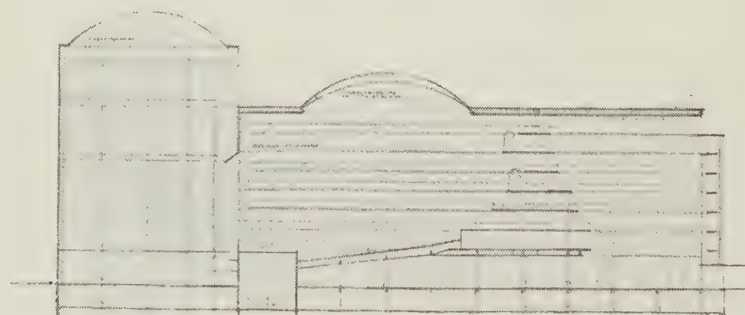

Façade mod Vestre Boulevard

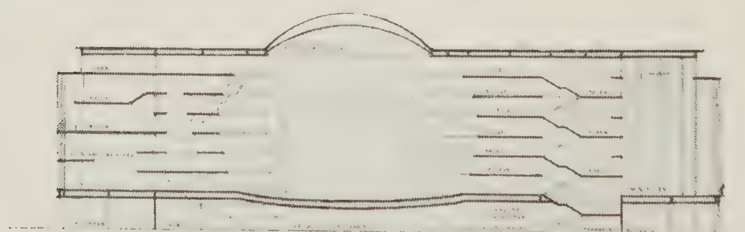
Snit bag façade mod Vestre Boulevard

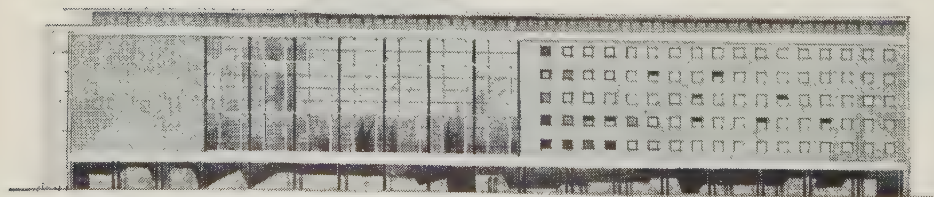
Façade mod Jernbanegade

Længdesnit i teatersal og scene

Tværsnit i teatersal og høje foyer

Façade mod Studiestræde

Perspektiv fra Rådhuspladsen

Et moderne forlystelsesetablissement med teater og restaurant

Tilkendt akademiets mindre guldmedaille 1950

Af arkitekt M.A.A. Holger Jensen

725.82

At anbringe et stort moderne teater paa det sted, hvor det gamle Dagmarteater har ligget, er en tiltalende tanke, som sikkert burde have været taget med i overvejelserne inden det nuværende „Dagmarhus" var en realitet.

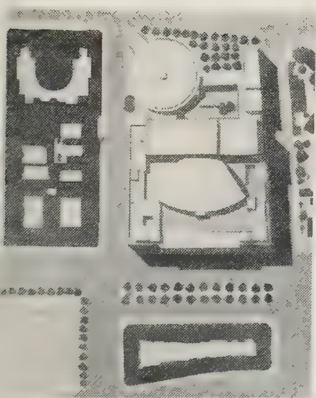
Bygningen skal efter programmet foruden selve teatret indeholde en restaurant, som dels skal kunne fungere selvstændigt udenfor teatertid og dels betjene teatrets publikum under forestillingen og i pauserne.

Grundlaget for min løsning af opgaven kan sammenfattes i følgende hovedsynspunkter:

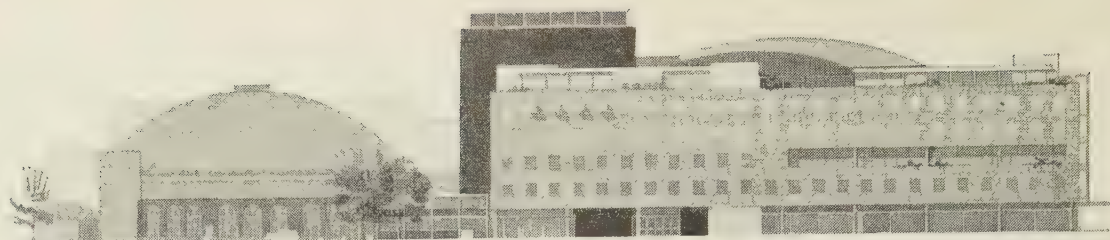
Da bygningen bliver så stor, at den vil udfylde hele arealet mellem Vestre Boulevard – Jernbanegade – Studiestræde ned til cirkusbygningen, har jeg valgt at fjerne alle eksisterende bygninger på karreen med undtagelse af cirkus.

Den del af arealet, som ikke optages af teater og cirkus, tænker jeg mig anvendt til rummelige udenomsrum til cirkusbygningen. Endvidere foreslår jeg opført et artist- og kunstnerhotel, som kan benyttes i forbindelse med begge institutioner.

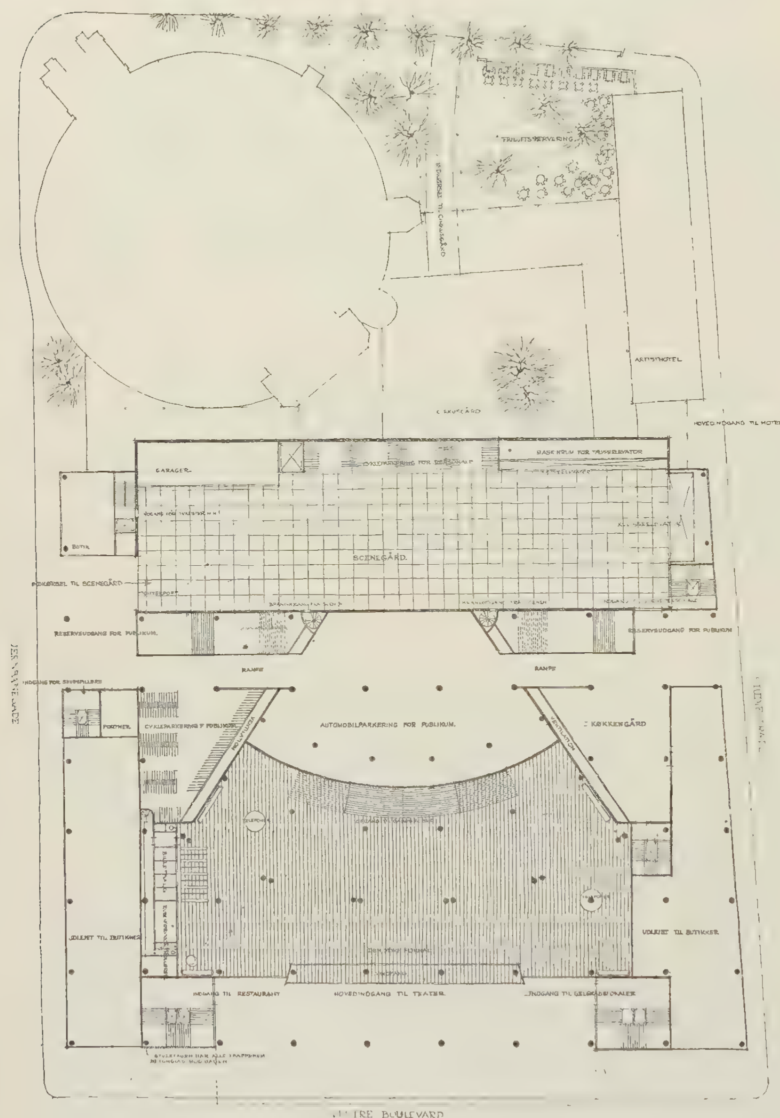
Bygningens form. Grundens beliggenhed i gadebilledet og karakteren af den omgivende bebyggelse gør det ønskeligt, at teaterbygningen udformes som een blok, som mod de tre gadelinier ligger helt ud til byggelinierne. For dog paa tilstrækkelig tydelig måde at markere bygningen som teater også i det ydre har jeg udformet hovedfacaden mod Vestre Boulevard som en symmetrisk indgangsfacade, over hvilken teaterrummets buede tag tydeligt fornemmes.

Situationsplan 1:5000

Façade mod Jernbanegade

Plan af stuen (ydre forhal)

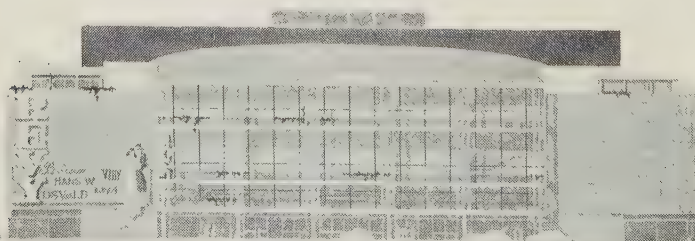
Mellem Cirkusbygningen og den foreslåede hotelbygning er der anbragt ei frilufts-serveringsareal i forbindelse med hotellets restaurant

Publikums adgang til både teatret og restauranten sker fra Vestre Boulevard under en 52 m lang baldakin som når helt ud til kørebanen.

Teatrets personale skal for at komme ind i bygningen passere portnerlogen ved Jernbanegade. Fra den overdækkede scenegård er der direkte elevatorforbindelser til garderober, magasiner, værksteder o.s.v.

Til venstre for teatrets indgang ligger hovedindgangen til de større restaurationslokaler og til højre fører en tilsvarende indgang til etablissementets selskabslokaler.

Adgangen til køkkenafdelingen sker fra Studiestræde

Façade mod Vestre Boulevard

Bygningens bærende konstruktion består af et net af runde søjler med ca. 10 meters mellemrum. De yderste rækker søjler står frit inden for façadebeklædningen, som består af Fakse-marmor.

De enkelte steder, hvor søjlerne står frit (ved hovedindgangen), behandles de med hvid betonfarve.

Vinduer og døre er overalt af teaktræ.

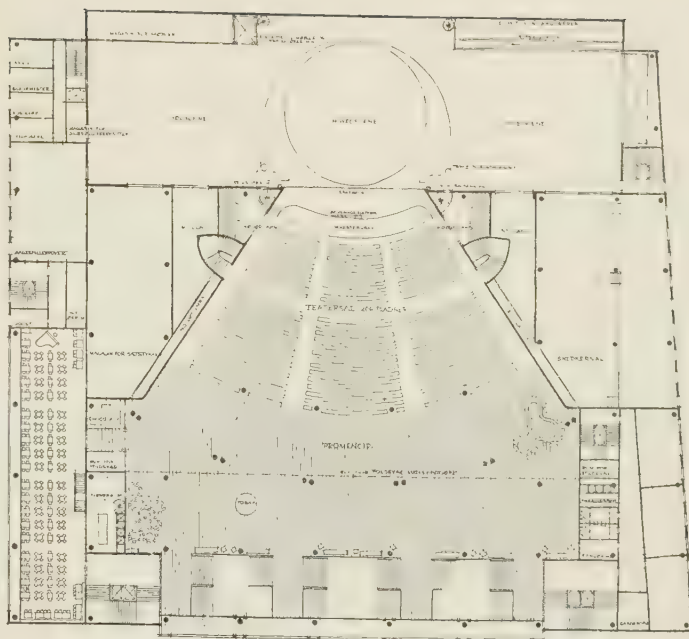
Scenebygningen beklædes udvendig med riflede terracottafliser

Der findes en hovedscene og to sidescener. Magasiner og lignende til det løbende behov er anbragt lige ved scenen medens de „passive“ magasiner er i kælderetagen.

Snedkerværkstedet ligger i samme plan som scenegulvet

Restaurationen er opdelt i 2 hovedafsnit. Det ene kan sættes i forbindelse med promenoiret og er placeret ud mod Jernbanegade således, at der fra de fleste pladser er udsigt over Rådhuspladsen.

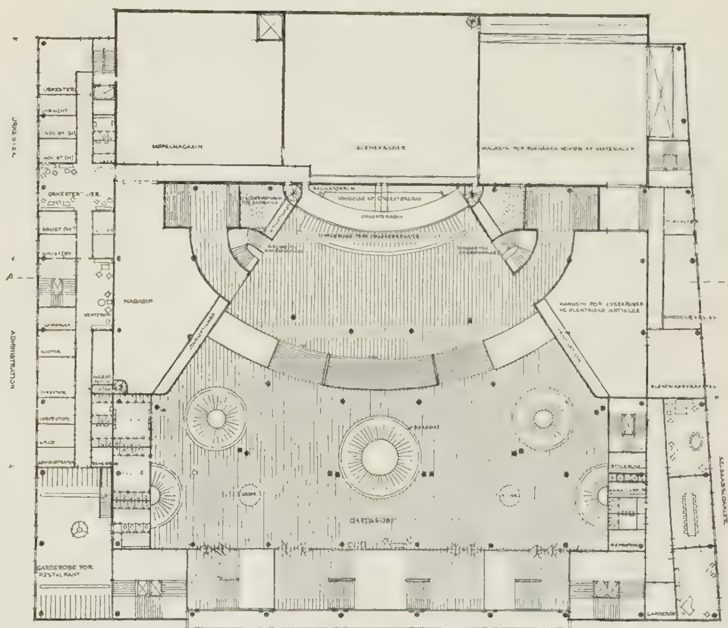
Det andet restaurationslokale er anbragt i øverste etage

Plan af 2. sal (teatersal og promenoir)

Balkon ved hovedfoyer

Plan af 1. sal (garderobe)

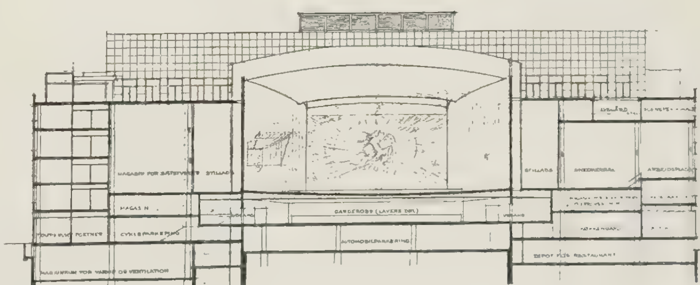
Billetkontrollen foregår ved trappen mellem den ydre forhal og garderoben.

Garderoberne er anbragt i 2 planer, således at den del af publikum, som har billet til pladserne nærmest scenen anvender garderoberne i det lavere plan, hvorfra der er direkte trappeforbindelse med teaterrummets forreste del.

De runde garderobeskranker er et forsøg på at finde en form som mindsker muligheden for store kødannelser.

Da man må regne med at der skal kunne opføres flere forestillinger lige efter hinanden er der fra garderoberne direkte udgang til Jernbanegade og Studiestræde, således at de mennesker, som forlader teatret, ikke skal passere den ydre forhal, som danner samlingssted for publikum til den næste forestilling.

Disse udgange opfylder samtidig et krav fra brandvæsenet om reserveudgange

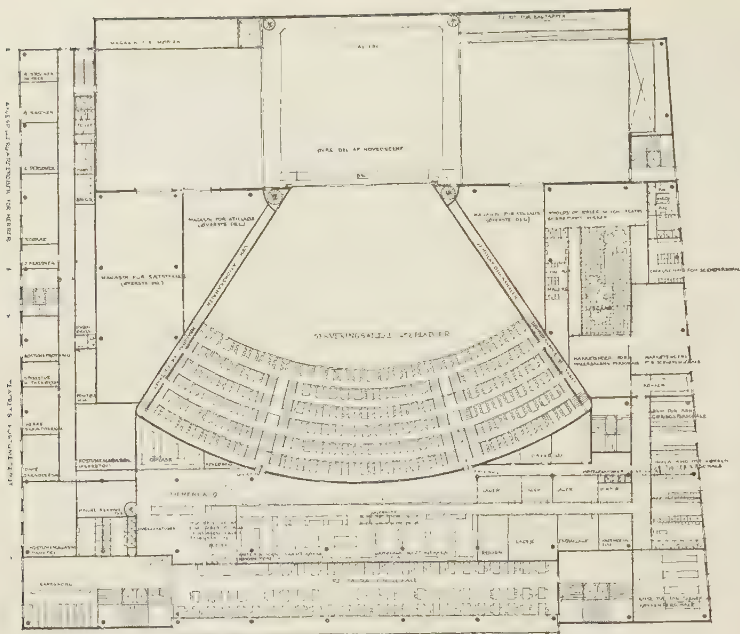

Snit i teatersal

Holger Jensen: Forlystelsesetablissement

Tilkendt Akademiets mindre guldmedaille 1950

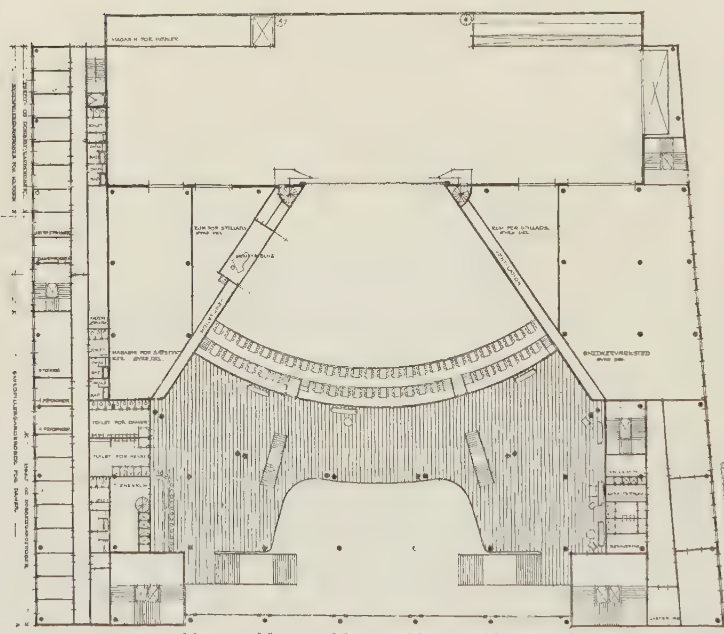
Planer, snit og façader 1:1000

Plan af 4. sal

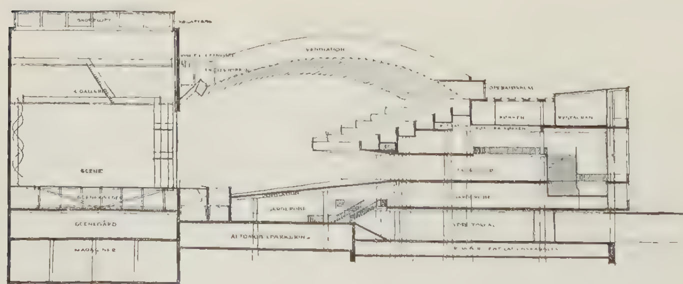
I den side af bygningen, som vender ud mod Jernbanegade er anbragt administrationslokaler, garderober for orkester og skuespillere samt teatrets kostumegarderober, systuer o.s.v.

Køkkenafdelingen er anbragt i øverste etage mellem de 2 største serveringsarealer: teatersalen og restaurationslokalet i samme etage. Forbindelsen til restaurationen ved promenoiret samt til selskabslokalerne foregår ved hjælp af vareelevatorer.
Køkkenafdelingen har sin egen overdækkede gård og sin egen trappe, hvortil kun køkken- og tjenerpersonale har adgang

Plan af 3. sal

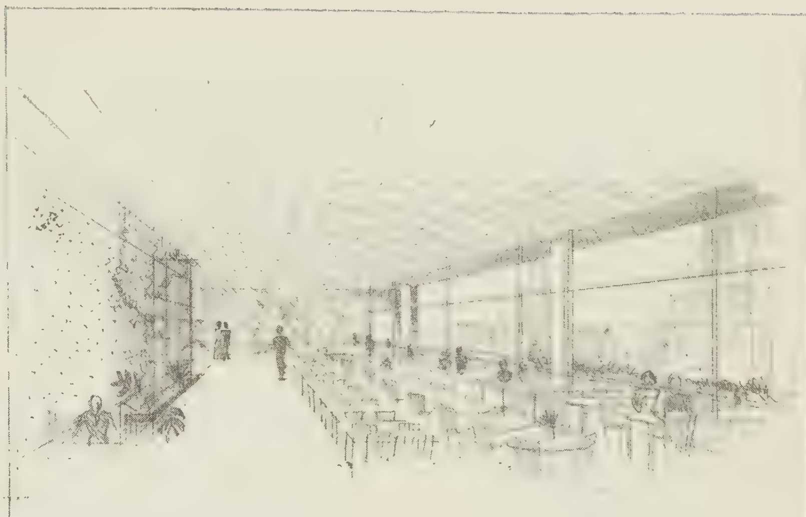
Den del af publikum, som har billet til serveringsafdelingen fortsætter en etage op lige til den øvre del af foyeren, hvorfra der ad 4 døre er adgang til teaterrummet. Bordene er anbragt på terrasser med så stor højdeforskel, at tjenerpersonalet og publikum frit kan bevæge sig til og fra bordene uden i mindste måde at genere de bagved siddende

Længdesnit gennem teatersalen

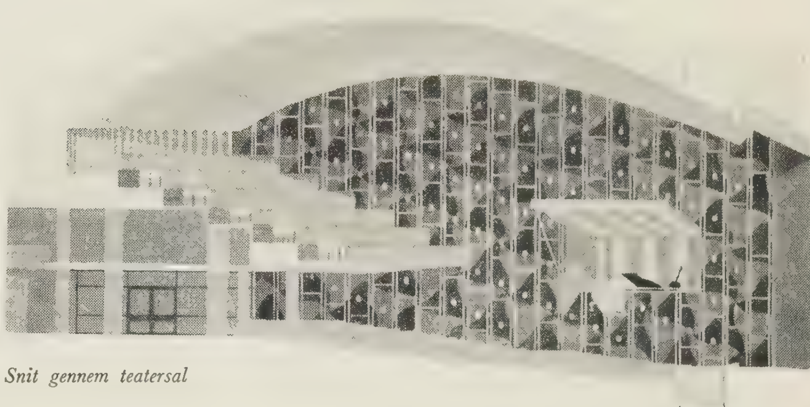
Holger Jensen: Forlystelsesetablissement
Tilkendt Akademiets mindre guldmedaille 1950
Planer og snit 1:1000

Rummenes udformning. I forrum, trapperum o.s.v. er monumentale, arkitektoniske virkemidler søgt undgået. Heller ikke rummenes kunstneriske udsmykning har noget monumentalt præg. Man bevæger sig i ikke særlig højloftede rum, hvis vægge skifter mellem ganske lette glas- og træmalerier og pudsede vægge, som er helt overmalede med frescobilleder. Rummene er møbleret med magelige stole og lave borde på steder, hvor trafikken ikke virker forstyrrende på hyggen. Lofterne er af perforerede fiberplader

Perspektiv af restaurationslokale med udsigt over Rådhuspladsen

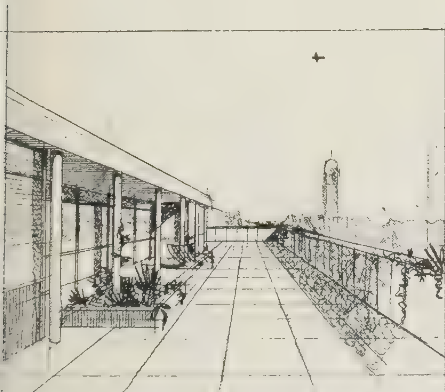
Teatersalens vægge er tænkt beklædt med læder i brungul farve. I en afstand af 6–7 cm fra væggen anbringes et system af hvide trælister. Belysningen består dels af små bordlamper i serveringsafdelingen og dels af væglampetter, som afskærmes mod rummet af messingskåle, således at belysningen bliver indirekte

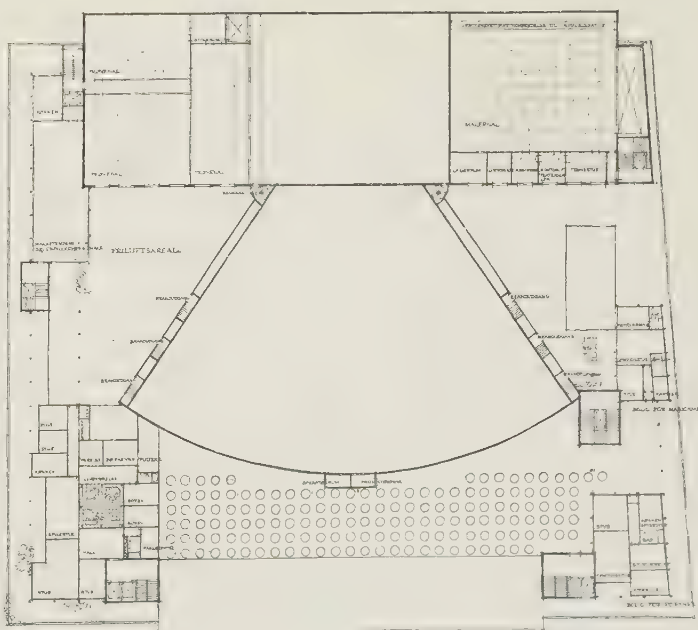
Snit gennem teatersal

Skuespillernes marketenderi er anbragt i tagetagen, da det formentlig er af betydning, at skuespillerne i spisepausen kan ryste kulissestøvet af sig i så frie og smukke omgivelser som muligt.

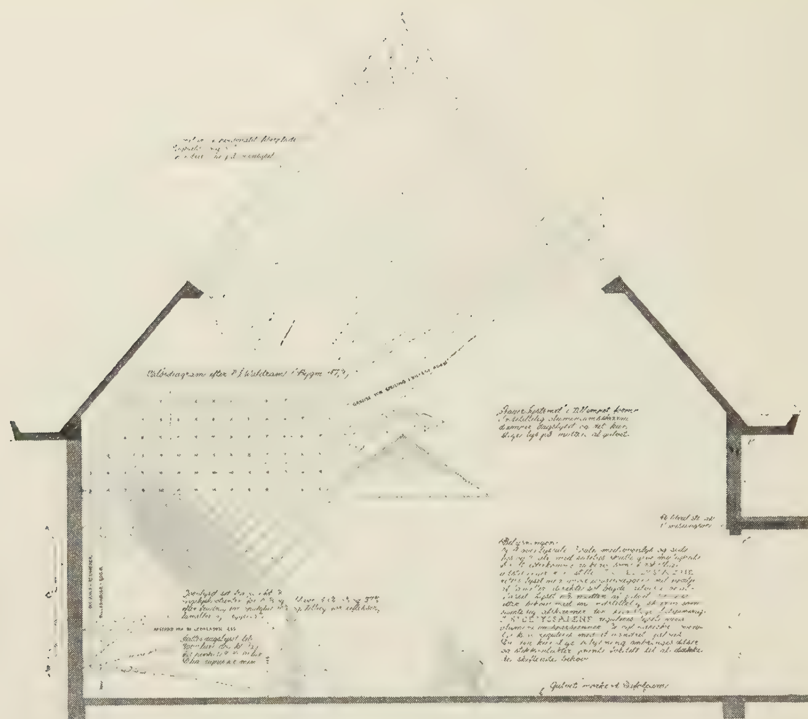
Prøvesalene er anbragt over sidescenen, den ene sal med direkte adgang til et åbent tagareal således, at danseprøver m. m. om sommeren kan foregå under åben himmel

Perspektiv fra direktørlejligheden som er anbragt på taget med udsigt til Rådhuspladsen

Plan af tagetage

Snit i ovenlyssal; lyset brydes ved at passere opalglasset og ved tilbagekastning fra lamellerne, som er indstillede efter et system, der illustreres af det indtegnede diagram. En skærm dæmper lyset midt i rummet

Udstillingsbygning i København

Præmieret i Neuhausens konkurs 1948

Af arkitekt M.A.A. Ebbe Clemmensen 725.91

Ved forslagets udformning er der forudsat en friere udformning af søens bredder, en gennemførelse af den ofte diskuterede omlægning til rekreationsareal for de omliggende kvarterer, som i øjeblikket helt savner grønne områder. Stedet ligger nær Rådhuspladsen og ved en stærkt befærdet gade med mange sporvognsforbindelser; det har alle betingelser for at blive et livligt og festligt sted med broget folkeliv: søen, træerne, udsigten og den centrale beliggenhed. (Antagelig ville man genoprette restauranten i forbindelse med en udstillingsbygning.)

Bygningen vil i modsætning til et museum blive anvendt til interimistiske udstillinger af meget forskellig art; ved udformningen er det søgt at give den en uhøjtidelig form, som kan fange opmærksomheden – en gruppe „telte" ved vandet; de kan ses på lang afstand, og om aftenen vil de fire lysende kegler spejle sig i søen. Anlægget er forskudt fra midten af søen og terrænet er hævet for de midterste sale. Bygningernes mindre enheder har hver sin farve; det er tilstræbt ved salenes form, orientering og belysning og udsigten fra dem at gøre dem så varierede som muligt. Fra hovedsalen i midten bygger tre fløje sig ud, hver bestående af en sidelyssal, en side- og ovenlyssal og en ovenlyssal. Afdelingerne, som er af forskellig størrelse, kan evt. senere udvides hver for sig.

Arealerne mellem bygningerne udformes som frie haveanlæg med varierende muligheder for opstilling af skulpturer. Neden for udstillingsbygningen er der placeret en lille pavillon med servering. Udstillingsgæster kan komme derned ad en overdækket gang. Rutebådssejlads om sommeren fra Østerbrogade tænkes genoprettet med anløbsplads neden for bygningen.

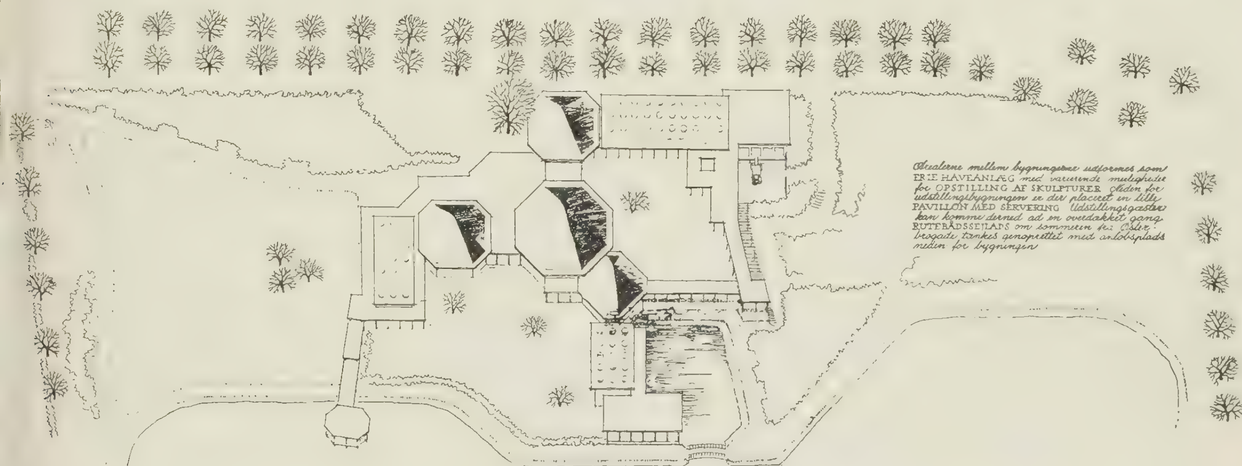
De Neuhausenske konkurser for arkitekter 1947–49:
Opgaven var: På Søpavillonens plads ved Peblingesøen ønskes opført en udstillingsbygning af karakter som den frie udstillingsbygning ved Østerport, væsentlig beregnet for udstillinger af maler- og billedhuggerkunst, men dog således formet, at den også kan benyttes til udstillinger af anden art, som ikke kræver særlige indretninger. Den skal indeholde 6 à 800 m² udstillingsrum.

Skematisk plan, der viser de tre fløje, som bygger sig ud fra hovedsalen. Der kan afholdes tre særudstillinger samtidigt.

Perspektiv set fra Peblingesøen

Situationsplan ca. 1 : 1000

Indgangen vender sig mod byen; solrige siddepladser for de ventende er placeret under halvtagene

Fra forhallen er der indgange til tre forskellige udstillinger, men salene kan ved større udstillinger sættes i forbindelse med hinanden ved døre eller evt. ved at fjerne hele vægpartier

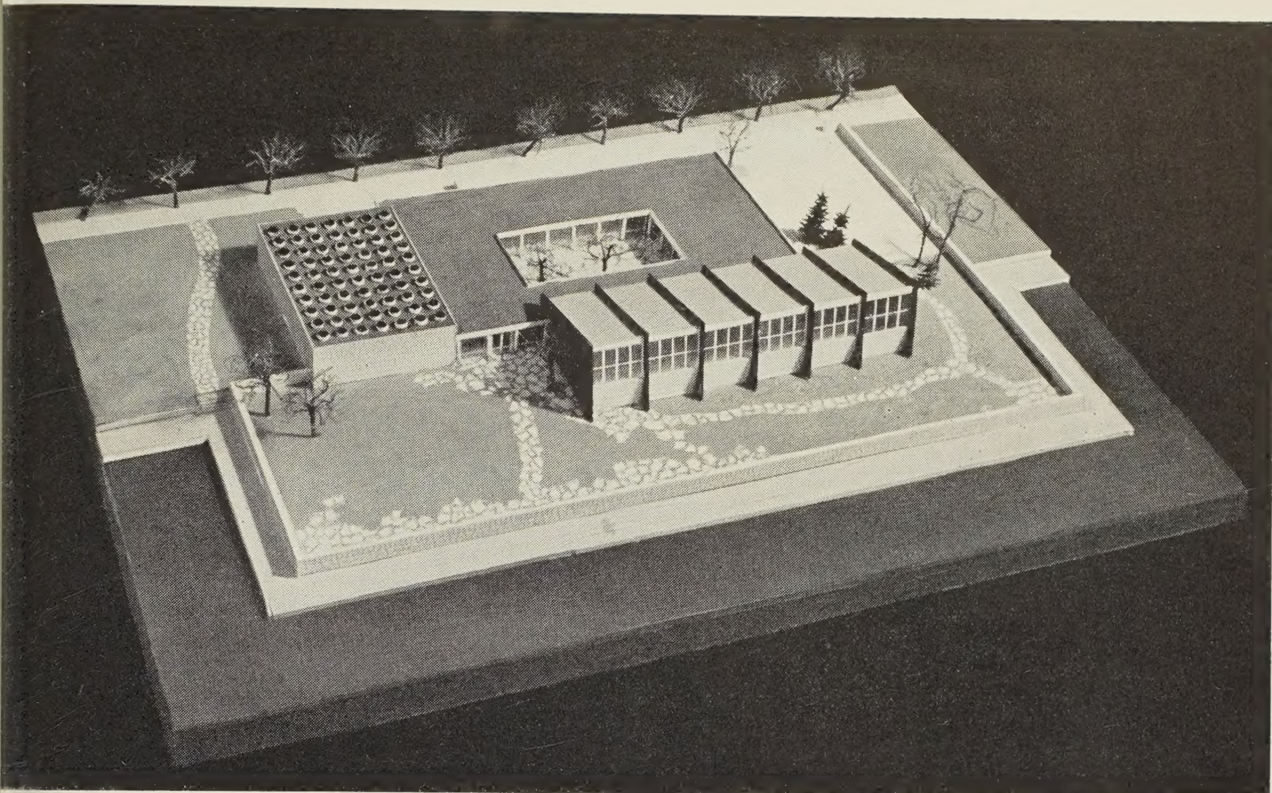

sidelyssalene opstilles løse skærme til malerier og tegninger; bagvæggen kan udnyttes til skulpturer. Taget udenfor er forsynet med prismeglas, som retter lyset ind i rummet

I skulpturhaven er der tilstræbt at skabe forskellige muligheder for opstillingen: lys eller skygge, mur eller grønt som baggrund, reflekser fra vand og grønne planter

Ebbe Clemmensen: Udstillingsbygning. *Præmieret i Neuhausens Konkurs 1948. Plan og façader 1 : 500*

Modelfotografi

Udstillingsbygning i København

Præmieret i Neuhausens konkurs 1948

Af arkitekt M.A.A. Holger Jensen *725.91*

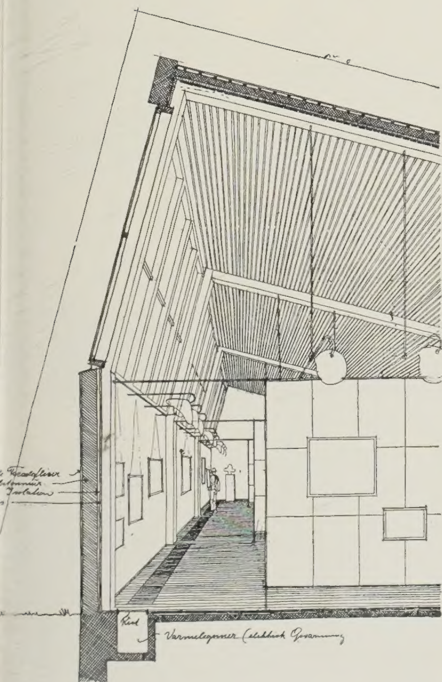
Ved projektering af en bygning på Søpavillonens plads, ser jeg det som min opgave først og fremmest at bevare stedets åbne karakter. Jeg har derfor undgået enhver form for monumentalitet og i stedet udformet bygningen som nogle lave blokke af let konstruktion. Anlæggets opløste karakter understreges yderligere af de lave mure, som omgiver bygningerne.

Fra hovedindgangen mod Gyldenløvesgade kommer man gennem et bredt glasparti ind i forhallen der også har glasdøre ind mod Peblingesøen. Man har således fra gaden foran bygningen udsigt gennem huset mod søen.

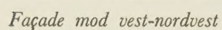
Arealet ud mod søen planeres i gadens niveau og anlægges som have, der kan anvendes til udstilling af skulptur. Der er kun adgang til arealet gennem bygningen. Foruden dette haveareal er der en lukket skulpturgård omgivet af glasvægge, således at man også i den kolde årstid kan udstille i fri luft.

For at et besøg i udstillingsbygningen ikke skal virke ensformigt, er de to udstillingslokaler både hvad form og belysning angår forskelligt udformet. Den mindre sal til højre for hovedindgangen er en almindelig ovenlyssal med runde ovenlys.

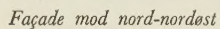
I den store sal har jeg forsøgt at opnå den samme lysvirkning som findes i de fleste maler- og billedhuggerateliErier. Det store, højtliggende, nordvendte ateliervindue, der strækker sig i hele bygningens længde, giver et jævnt lys i hele lokalet, medens det lave glasmurstensparti i sydvæggen blot skal virke hyggeligt med sit spredte sollys.

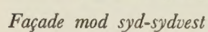
Perspektivisk snit igennem udstillingsbygningen 1 : 100

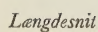
Façade mod vest-nordvest

Façade mod nord-nordøst

Façade mod syd-sydvest

Længdesnit

Plan

Holger Jensen: Udstillingsbygning. *Præmieret i Neuhausens konkurs 1948. Plan, snit og façader 1 : 500*